VURDERING AV TRÆR

Borgundvegen 227A

Begrensinger

Analysen er gjennomført ved visuell besiktigelse. I tilfelle der det er begrenset tilgang til privat eiendom er besiktigelse gjennomført fra offentlig grunn. Grunnlaget for vurderingen er tegninger og anvisninger fra oppdragsgiver. Vi bestreber oss på å levere nøyaktige målinger og geografiske plasseringer. Vi tar forbehold om at det kan forekomme feil. Årstid, vær og klimatiske forhold kan påvirke nøyaktighet.

SANDAL PARKDRIFT

Oppdragsgiver:	Nordplan AS
Oppdragsgivers kontaktperson:	Lesley Robinson
Utarbeidet av:	Michiel Braakhekke
Kontrollert av:	Daniel Armitage
Dato:	11.02.2022.

1. Oppdragsbeskrivelse

Nordplan AS er engasjert av ÅKE (Ålesund kommunale eiendom KF) til å vurdere hvordan eiendommen 134/8 i Ålesund (Borgundvegen 227A) kan utvikles, og om det er behov for regulering. I denne forbindelse har Sandal Parkdrift AS blitt spurt om en vurdering av trærne på tomten.

Denne rapporten beskriver trærne, deres tilstand og eventuelle anbefalte tiltak.

2. Rammeverk

2.1 Kommunedelplan

I Kommunedelplan for Ålesund 2016-2028[1] er en del av tomten markert som «*Blågrønnstruktur*», se Figur 1. §13.1 i «*Bestemmelser og retningslinjer til kommuneplanens arealdel*» sier om dette: «*Ved utarbeiding av nye område- eller detaljplaner skal overordnet grøntstruktur (markaområder, nærturterreng, overordnete turdrag og badeplasser) bevares eller forbedres.*»

Figur 1. Til venstre: kartutsnitt fra Ålesund Kommunens WebInnsyn, som viser at en del av tomten er markert som «Blågrønnstruktur» (grønn farge). Til høgre: flyfoto fra 1968, som viser tomten og (en del av) opprinnelig beplantning (Kilde: FINN Kart). Prikkete linjen viser omtrentlig tomtegrense.

I henhold til § 6.1 i gjeldende Kommunedelplan skal «*alle planforslag som berører natur vurderes etter naturmangfoldlovens kapittel II. Forekomster av utvalgte naturtyper skal bevares og utvikles, jf. kap. 19 (hensynssone naturmiljø). Forekomster av viktige naturtyper og arter av særlig stor eller stor nasjonal forvaltningsinteresse skal bevares og utvikles i den grad det er praktisk gjennomførbart.*» Rødlistede arter klassifiseres som «*arter av særlig stor eller stor nasjonal forvaltningsinteresse*».[2]

I henhold til §6.3 i Kommunedelplanen skal «*viktige landskapselementer som alléer, trerekker og store trær kartlegges i forbindelse med planlegging eller tiltak, og bevares i den grad det er praktisk gjennomførbart.*»

2.2 Viktige trær

I tillegg til gjeldende Kommunedelplan finnes det regler om viktige trær. Ifølge Ålesund Kommune VGA er 'Viktige trær'[3] trær som:

1) kan gi betydelig skade på mennesker eller materielle verdier hvis de gjøres ustabil ved graving nærme stammen.
2) er tydelig estetiske og utgjør et landskapselement, vegelement eller lignende.

Trær som tilhører en historisk beplantning kan anses som landskapselement, og klassifiseres derfor som viktige trær. For å sikre at slike trær ikke blir gjort ustabile gjennom f.eks. graving er det definert en 'kritiske rotsone'. For å, i tillegg, sikre at trærne har tilgang til nok vann og mineraler og plass for videre utvikling, er det viktig å bevare så mye som mulig av viktige røtter og rotareal innenfor den så nevnte 'hensynsone' (Figur 2). Størrelse på disse sonene er en funksjon av treets størrelse.[4]

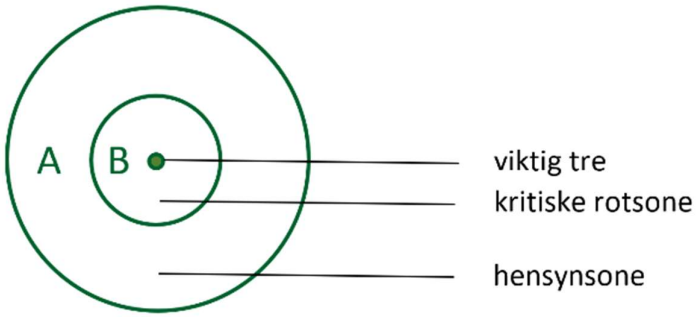

Figur 2: Viktig tre med kritiske rotsone og hensynsone

3. Trær på og rundt tomten

Figur 3 viser alle trær på og rundt tomten. I Tabell 1 er disse trær og eventuelle observasjoner beskrevet.

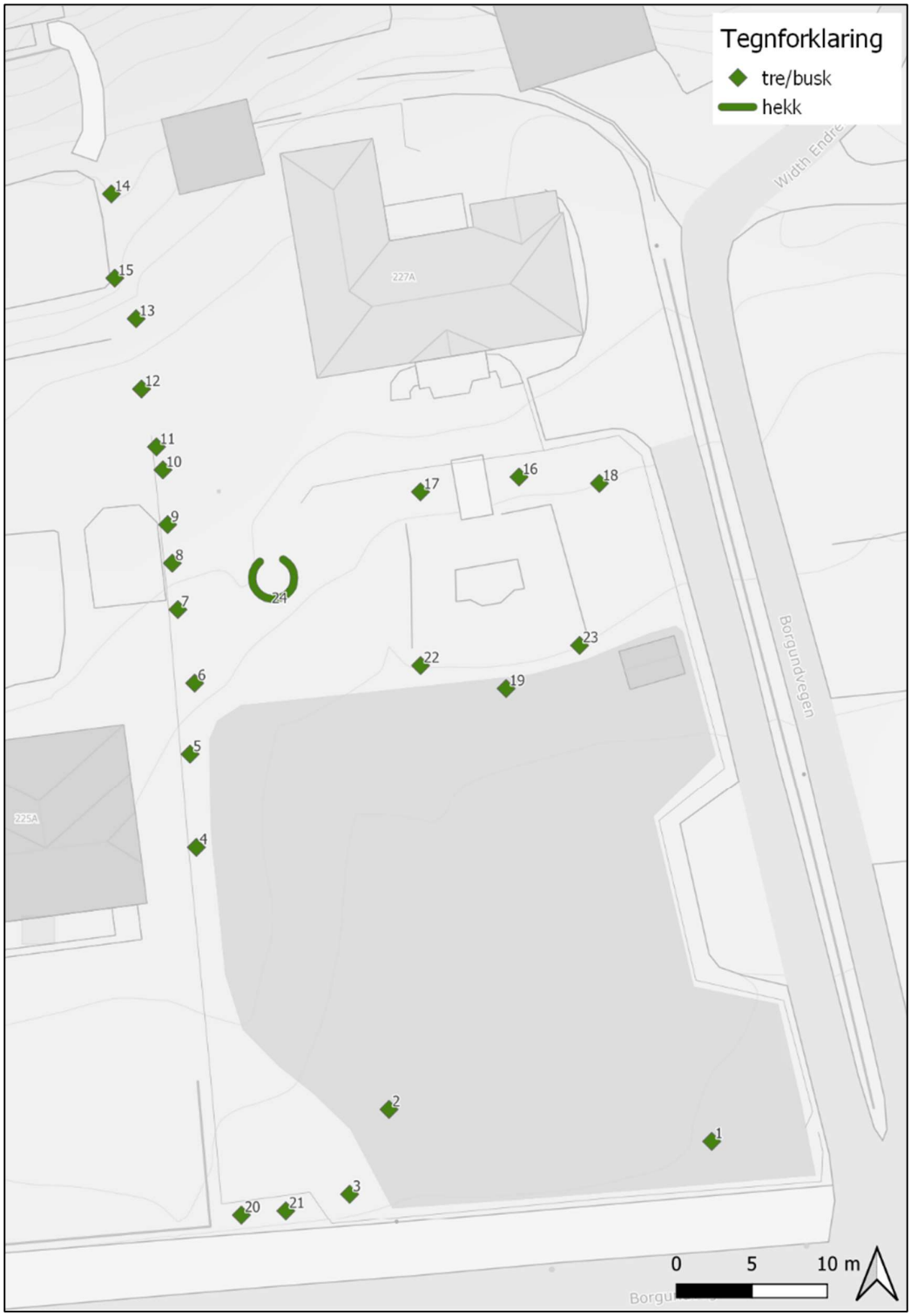

Figur 3. Plassering av trær og busker på og rundt Borgundvegen 227A. Nummer henviser til ID i Tabell 1.

ID	Navn	Diameter (cm)	Observasjoner 24.01.2022.	Merknad fra Artsdatabanken[5, 6]
1	Blodbøk	81	Phytophthora angrepp	
2	Blodbøk	77		
3	Kristtorn	52		
4	Kristtorn	23		
5	Ask	44	Tidligere toppet, manglende skjøtsel, løvtrekreft, askeskuddsyke	Rødlistet art (Sterkt truet)
6	Platanlønn	46	Tidligere toppet, manglende skjøtsel	Fremmed art (Svært høy risiko)
7	Ask	52	Tidligere toppet, manglende skjøtsel, løvtrekreft, askeskuddsyke og råte	Rødlistet art (Sterkt truet)
8	Ask	42	Tidligere toppet, manglende skjøtsel løvtrekreft, askeskuddsyke	Rødlistet art (Sterkt truet)
9	Ask	42	Tidligere toppet, manglende skjøtsel løvtrekreft, askeskuddsyke	Rødlistet art (Sterkt truet)
10	Ask	42	Tidligere toppet, manglende skjøtsel, løvtrekreft, askeskuddsyke og råte	Rødlistet art (Sterkt truet)
11	Platanlønn	32	Tidligere toppet, manglende skjøtsel	Fremmed art (Svært høy risiko)
12	Spissløn	61	Tidligere toppet	
13	Platanlønn	60		Fremmed art (Svært høy risiko)
14	Dunbjørk	43	Muligens råtesøyle	
15	Furu	58		
16	Barlind	-	Flerstammet	Rødlistet art (Sårbar)
17	Barlind	-	Flerstammet	Rødlistet art (Sårbar)
18	Alm	-	Flerstammet	Rødlistet art (Sterkt truet)
19	Apeskrekk	61		Fremmed art (Ingen kjent risiko)
20	Alm	32		Rødlistet art (Sterkt truet)
21	Platanlønn	11		Fremmed art (Svært høy risiko)
22	Buksbom	-	Flerstammet, manglende skjøtsel	
23	Buksbom	-	Flerstammet, manglende skjøtsel	
24	Bøk (hekk)	-	Manglende skjøtsel	

Tabell 1. Oversikt og egenskaper av trær og busker på og rundt Borgundvegen 227A.

4. Vurdering av trær på og rundt tomten

4.1 Avgrensning

Alle trær på og rundt tomten er vurdert ut ifra helsetilstand og deres verdi som landskapselement. Det anbefales tiltak for eventuell pleie, eller fjerning, av trærne. Økologisk verdi er ikke tatt med i vurderingen for trærne som *bør* bevares eller *bør* felles. For trærne som *kan* bevares, er økologisk verdi en viktig aspekt, som ansvarlig myndighet må ta med i vurderingen om eventuell felling. Felling krever tillatelse av grunneier.

4.2 Trær som bør bevares

Basert på den historiske flyfoto (Figur 1), stammeomfang (som indikasjon for alder) og plassering kan en del av trærne kobles til den opprinnelige beplantningen av tomten. Disse trær anses som verdifullt landskapselement og bør, avhengig av helsetilstand, bevares. Tabell 2 beskriver disse trærne og eventuelle anbefalte tiltak. I Figur 4 er disse trær og tilhørende kritiske rotsone og hensynsone markert i grønn. Byggeaktivitet innenfor trærnes hensynsone skal unngås. All beskjæring skal utføres i henhold til «best praksis[7]».

ID	Navn	Anbefalt tiltak
2	Blodbøk	Kronerensk
3	Kristtorn	Vedlikeholdsbeskjæring
16	Barlind	Ingen anbefalt tiltak
17	Barlind	Ingen anbefalt tiltak
19	Apeskrekk	Fjerning av tørre greiner
22	Buksbom	Reduksjon / foryngelsesbeskjæring
23	Buksbom	Reduksjon / foryngelsesbeskjæring
24	Bøk (hekk)	Rehabilitering, redusering til historisk høyde og bredde

Tabell 2. Oversikt av trær og busker som bør bevares, med anbefalt tiltak.

4.3 Trær som bør felles

Basert på dårlig helsetilstand og tilhørende fare (fallende greiner og/eller velt) bør trærne i Tabell 3 felles. I Figur 4 er disse trær og tilhørende kritiske rotsone og hensynsone markert i rødt. Etter fjerning er byggeaktivitet innenfor hensynsonen og kritiske rotsonen tillatt.

ID	Navn	Grunnlag
1	Blodbøk	Phytophthora dreper trær på sikt og kan lede til uventet svikt. Treets størrelse og plassering utgjør en mulig fare for barn på lekeplassen og trafikanter.
7	Ask	Råte i stamme. Kan lede til svikt og treets forventede levetid er redusert.
10	Ask	Råte i stamme. Kan lede til svikt og treets forventede levetid er redusert.

Tabell 3. Oversikt av trær som bør felles.

4.4 Trær som kan bevares

Samtlige øvrige trær på og rundt tomten kan bevares, i noen tilfeller etter tiltak. Tabell 4 beskriver disse trær og anbefalte tiltak. I Figur 4 er disse trær og tilhørende kritiske rotsone og hensynsone markert i blått. Hvis trærne bevares, skal byggeaktivitet innenfor trærnes hensynsone unngås. All beskjæring skal utføres i henhold til «best praksis[7]».

ID	Navn	Vurdering	Anbefalt tiltak
4	Kristtorn	Middels økologisk verdi.	Evt. vedlikeholdsbeskjæring
5	Ask	Høy økologisk verdi. Tidligere toppet. Løvtrekreft. Askeskuddsyke Del av en trerekke.	Styving, 3 – 5 år beskjæringssyklus
6	Platanlønn	Lavt økologisk verdi. Tidligere toppet. Del av en trerekke.	Styving, 3 – 5 år beskjæringssyklus
8	Ask	Høy økologisk verdi. Tidligere toppet. Løvtrekreft. Askeskuddsyke Del av en trerekke.	Styving, 3 – 5 år beskjæringssyklus
9	Ask	Høy økologisk verdi. Tidligere toppet. Løvtrekreft. Askeskuddsyke Del av en trerekke.	Styving, 3 – 5 år beskjæringssyklus
11	Platanlønn	Lavt økologisk verdi. Tidligere toppet. Del av en trerekke.	Styving, 3 – 5 år beskjæringssyklus
12	Spisslønn	Lavt økologisk verdi. Tidligere toppet. Del av en trerekke.	Styving, 3 – 5 år beskjæringssyklus
13	Platanlønn	Lavt økologisk verdi. Stort tre. Del av en trerekke.	Kronerensk
14	Dunbjørk	Middels økologisk verdi. Muligens ustabil pga. råtesøyle.	Nærmere undersøkelse ved bruk av lydtomografi kan påvise råtesøyle og omfang. I så fall anbefales felling.
15	Furu	Middels økologisk verdi.	
18	Alm	Høy økologisk verdi.	
20	Alm	Høy økologisk verdi.	
21	Platanlønn	Lavt økologisk verdi.	

Tabell 4. Oversikt av trær og busker som kan bevares, med vurdering og anbefalte tiltak.

Fremmede arter er vurdert til å ha lavt økologisk verdi, selv om en stor platanlønn som tre 12 kan ha en betydelig økologisk verdi. Livskraftige, endemiske arter er vurdert til å ha middels økologisk verdi, mens rødlistede arter har høy økologisk verdi.

Sykdommer som løvtrekreft og askeskuddsyke er i seg selv ikke grunn til felling.

For trærne 5, 6, 8, 9, 11 og 12 anbefales styving (fjerne trekronen), ettersom grenfestene i de eksisterende kronene er av dårlig kvalitet.

Trærne 5, 6, 8, 9, 11, 12 og 13 står i en rekke (antagelig på tomtegrensen), som ifølge Kommunedelplanen er et viktig landskapselement som skal bevares i den grad det er praktisk gjennomførbart.

Figur 4. Vurdering og rotsoner av trær og busker på og rundt Borgundvegen 227A. Nummer henviser til ID i tabellene.

5. Konklusjon

Det er gjort en vurdering av trærne og busker på eiendommen 134/8 i Ålesund. Vurderingen er utført i henhold til Ålesund Kommunens retningslinjer for viktige trær. Det konkluderes at en del av den opprinnelige beplantningen finnes igjen på tomten. Hvis helsetilstanden tillater, bør denne opprinnelige beplantningen bevares og pleies. Noen trær har så dårlig helsetilstand at de bør felles. Øvrige trær på eiendommen kan bevares.

I Kommunedelplan for Ålesund 2016-2028 er en del av tomten markert som «*Blågrønnstruktur*», der «*overordnet grøntstruktur skal bevares eller forbedres»*. En del av trærne på og rundt tomten klassifiseres som «*arter av særlig stor eller stor nasjonal forvaltningsinteresse*» og/ eller «*viktige landskapselementer som (…) trerekker og store trær*». Slike trær skal ifølge Kommunedelplanen «*… bevares i den grad det er praktisk gjennomførbart*».

Vår vurdering er at kombinasjonen av gjeldende regelverk, plassering av bevaringsverdige trær på tomten, og størrelse på trærnes rotsoner, resulterer i begrenset tilgjengelig areal for ny utvikling på tomten.

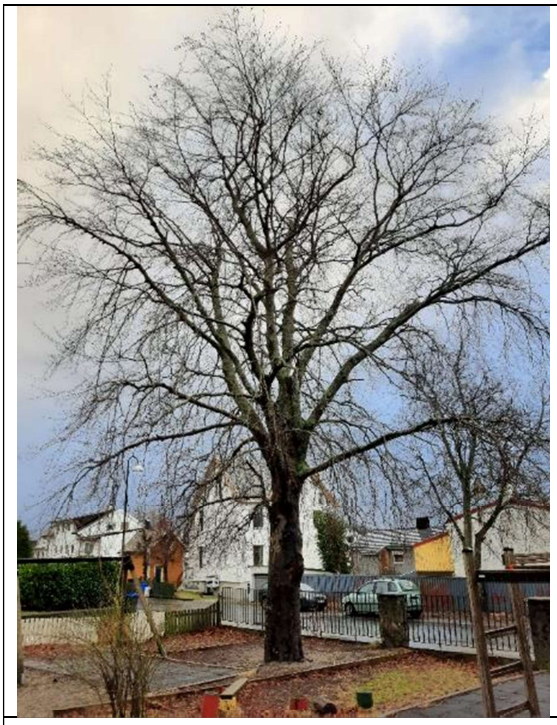

Tre 1

Tre 1 – detalj av Phytophthora-angrep

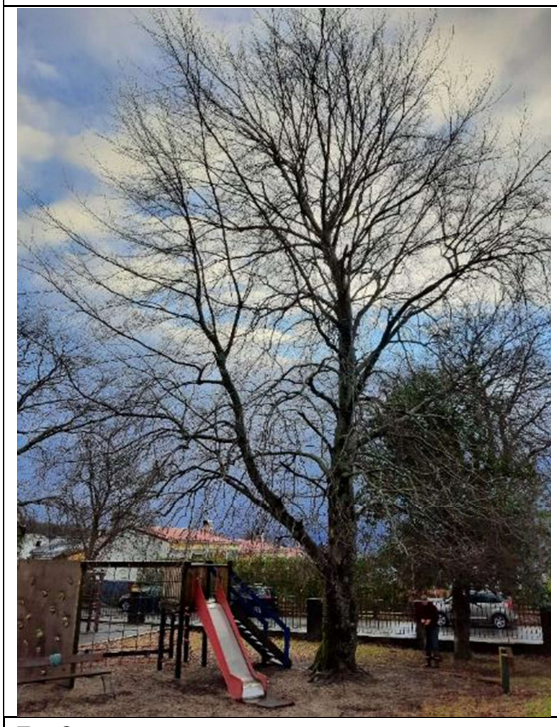

Tre 2

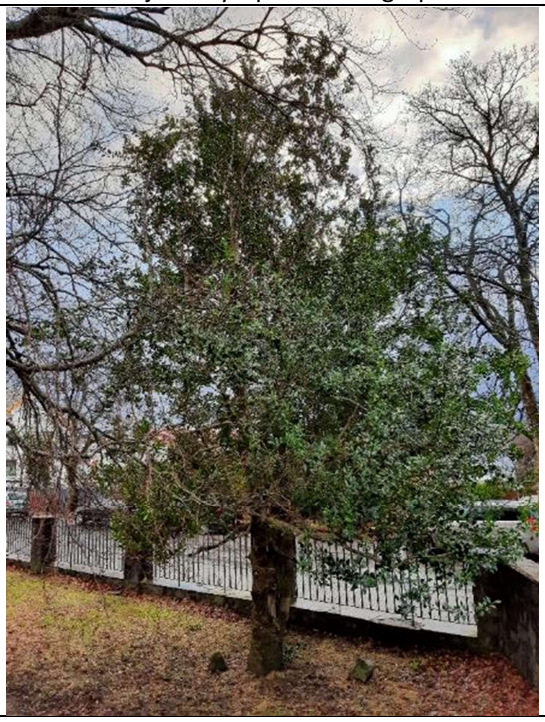

Tre 3

Tre 4

Tre 5 og 6

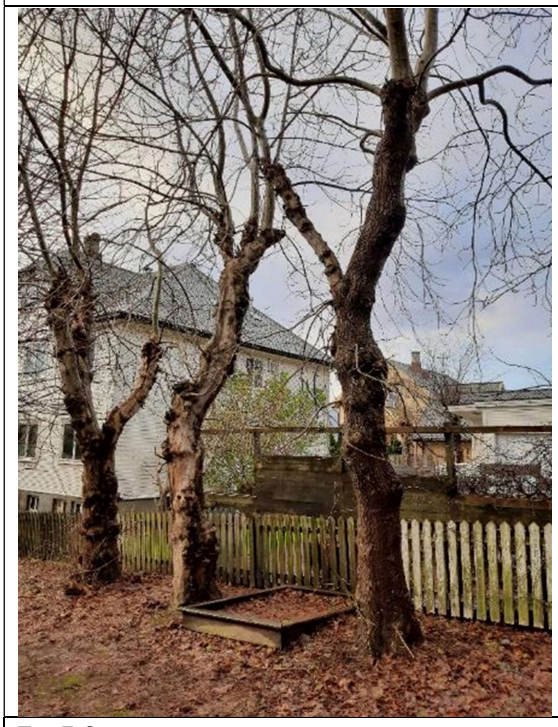

Tre 7-9

Tre 10 og 11

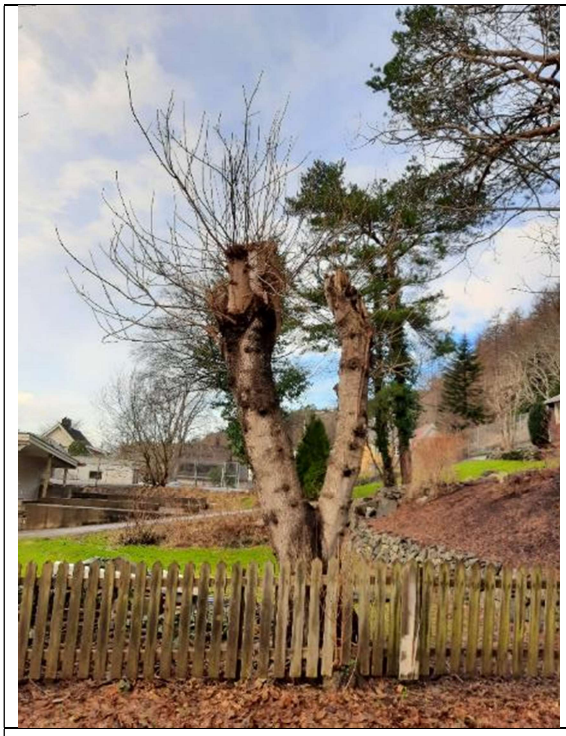

Tre 12

Tre 13

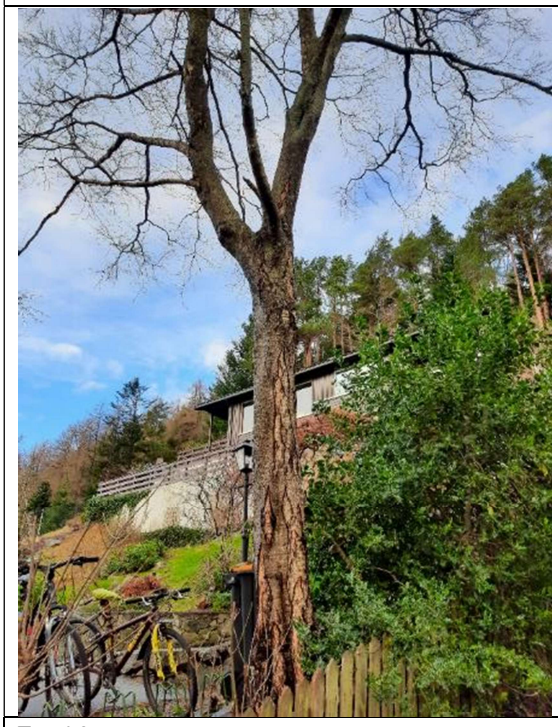

Tre 14

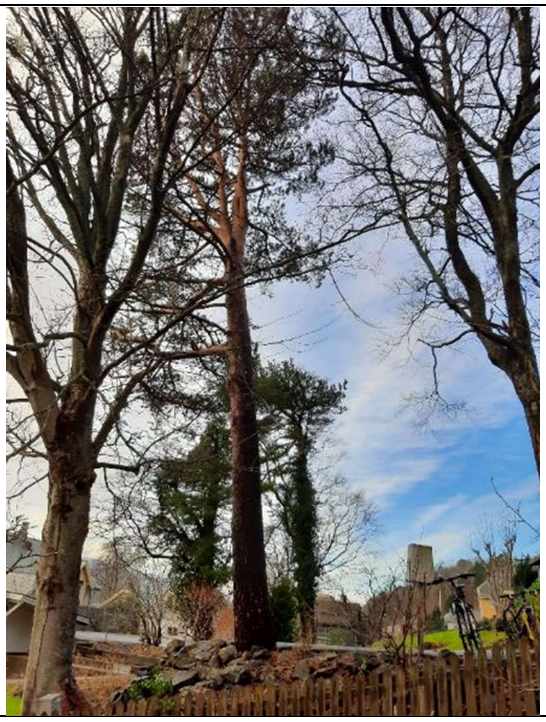

Tre 15 (furu i mitten)

Tre 16

Tre 17

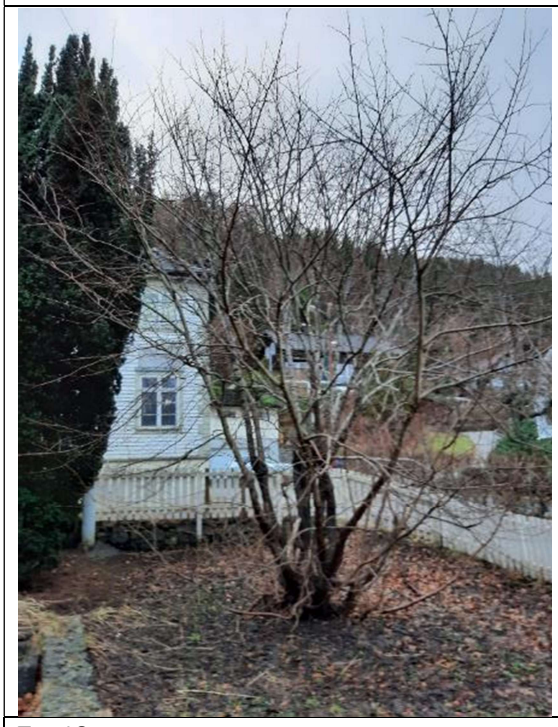

Tre 18

Tre 19, med buskene 22 og 23

Tre 20 og 21 (bilde fra Google)

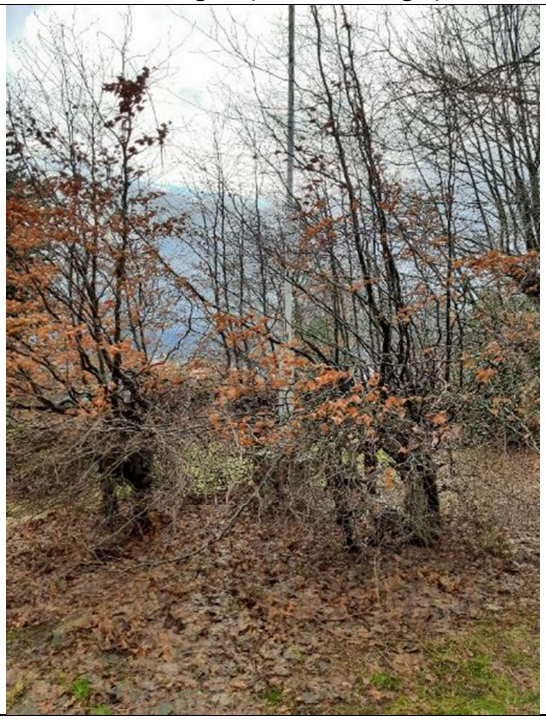

Hekk 24

6. Referanser og brukte kilder

[1] Ålesund Kommune. Bestemmelser og retningslinjer, Vedlegg til kommuneplanens arealdel 2016-2028. 09.03.2017.

[2] Miljødirektoratet 2019. Https://nettarkiv.miljodirektoratet.no/

[3] E-post Ålesund Kommune 05.10.2020.

[4] Bymiljøetaten Oslo Kommune. E-post Oslo Kommune 05.10.2020.

[5] Artsdatabanken (2018). Fremmedartslista 2018.

[6] Artsdatabanken (2021). Norsk rødliste for arter 2021.

[7] Norsk Trepleieforum. Beste praksis for beskjæring av trær, 2013.

British Standard (BS 5837:2005): Trees in Relation to Design, Demolition and Construction – Recommendations

Tree roots in the built environment. Roberts *et al.*, 2006.